

jaargang 2 nummer 42

maandag 18 oktober 1993

Weekblad voor de Nederlandse UNPROFOR militairen in het voormalig Joegoslavië en hun relaties

REALISTISCHE CONFRONTATIE

Het 3e peloton Alpha van het Transportbataljon is veel in het nieuws geweest wat betreft beschietingen. Neem een klein ritje naar Novi Travnik waar de viertonnerchauffeurs weer eens in aanraking komen met de "Bosnische realiteit". Een verhaal vanuit twee perspectieven: dat van sergeant Ralph Hendrix en soldaat Theo Hofsteenge namens de transporteurs en dat van majoor René van Driest, de bataljonspsycholoog, namens de hulpverleners.

Na een rustige week van onderhoud en wacht breken weer twee konvooiweken aan. Op 28 september staat een rit naar Novi Travnik op het programma. Zoals altijd denken we dat het een rustig dagje gaat worden. En zo langzamerhand weten we dat we dat beter niet kunnen roepen.

Novi Travnik wordt zowel bewoond door Moslims als Kroaten. Om het Moslimdeel te bereiken en buiten de aanhoudende gevechten te blijven, moeten we een omweg van 35 kilometer maken. Op zich niet erg; het is een prachtige route die we elke natuurliefhebber aan kunnen raden. Als we uiteindelijk in de stad aankomen, horen we dat we op twee plaatsen moeten lossen. Door de hulp van vele bewoners is het lossen geen probleem. Dat is ook voor onze veiligheid wel zo prettig gezien de vele granaten die (tot onze grote schrik) dicht bij ons inslaan. Al snel rijden we terug en nemen we afscheid van de begeleidende pantservoertuigen bij het Britse bataljon (Britbat). De kenners van de Bosnische routes en de snelle rekenaars weten dat we met een ritje naar Novi Travnik al voor de lunch op het kamp terug kunnen zijn. Het laatste stukje kan toch geen noemenswaardige problemen opleveren? Helaas, we hebben het mis. Tussen Vitez en Busovaca,

net voorbij de Bravo-compagnie, krijgen we een verrassing te verwerken. De eerste viertonner wordt getroffen door vier kogels. En wel door de cabine, door de luchtketel, door het spatbord en de laatste ketste af op het chassis. Het resultaat is tevens een lekke band.

ten, breekt er een gevecht los tussen de Kroaten aan de ene kant van de weg en de Moslims aan de andere zijde. Met veel angstzweet rijden we - op volle banden - door naar het veilige Busovaca. Daar staat al de 'softe sector' te wachten.

Het viertonnerspeloton op weg naar Novi Travnik

Doordat de helft van het konvooi de plek des onheils nog niet is gepasseerd, rijden de wagens (inclusief die met de lekke band) nog een stuk door. Pas als alles voorbij is, wordt het konvooi stilgezet om alles te checken. Gelukkig blijken er geen gewonden te zijn e constateren we alleen materiële schade. Eindelijk tijd om de lekke band te wisselen.... denken we... Fout, terwijl we een nieuwe opzet-

De hulpverleners

Al voordat het konvooi is teruggekeerd staan wij, kapitein Lothar Sendar, sociaal werker van de Maatschappelijke Dienst Defensie (MDD), dominee Fester Tuinder en de psycholoog, majoor René van Driest, te wachten op kamp Alpha. Als schietincidenten vaker voorkomen zijn veel mensen geneigd daaraan te wennen of er gemakkelijk overheen te stappen.

REDACTIONEEL

Met verslagenheid reageerden we op het bericht dat sergeant Willo Martens om het leven is gekomen. De redactie wil vanaf deze plaats haar deelneming betuigen aan de familie en relaties van Willo Martens. Wij wensen hen veel sterkte bij het dragen van dit ingrijpende, onverwachte verlies.

Willo is omgekomen toen het voertuig, waar hij zich met twee collega's in bevond, op een mijn liep. Dit nieuws heeft bij alle Nederlandse militairen in Joegoslavië, met name bij de mannen van het verbindingsbataljon, veel emoties losgemaakt. Het afscheid op het vliegveld van Zagreb vanwaar het stoffelijk overschot naar Nederland gevlogen is, was zeer aangrijpend. Door de aanwezigheid van de Vaderlandse pers werden deze moeilijke momenten gedeeld met de Nederlandse bevolking. We begrijpen dat het voor de betrokkenen moeilijk is geweest de aanwezigheid van de pers te tolereren. Als Sectie Voorlichting hebben wij getracht de pers zo te begeleiden dat de overlast tot een minimum beperkt bleef. Het is goed dat de mannen uit sector West even de gelegenheid hebben gehad zich na de plechtigheid aan het zicht van de media te onttrekken. In het Holland Huis hebben zij samen hun verdriet beleefd. Veelal in stilte, soms een arm om de schouder van een vriend.

COLOFON

Dutch Post is een wekelijkse uitgave van de Sectie Voorlichting van het Nederlandse contingent in het voormalige Joegoslavië en is bestemd voor alle UNPROFOR-militairen en hun relaties.

Postadres:

1 (NL) UN SIGNAL BATTALION

Sectie Voorlichting

Napo 90 Det 100

3509 VP Utrecht

tel 041-180011 ext 2173

fax 041-171988

Vanuit Nederland:

tel 09.385.41-180011 ext 2173

fax 09.385.41-171988

Redactie:

Majoor Willem Jongman, Adjudant Ad Leijen, Vaandrig Marcel de Grijs, Tweede luitenant Roland Keja, Adjudant Toon Hermens. Verder werken bij de redactie: Soldaat Onno van Eijk en Soldaat Guillem Catala Ortoll.

Te weinig wordt er bij stilgestaan dat later - wellicht pas na terugkeer in Nederland - een onverwerkte ervaring de kop op kan steken. Wellicht herinneren sommigen zich nog de CVV-lessen met de uitspraak 'schrokkende gebeurtenissen moeten worden verwerkt'. Om de verwerkingsproblemen - voor later - te voorkomen, laten we onze neus zien zodra er vervelende dingen zijn gebeurd met het personeel. Meestal beginnen we te praten met de hele groep of het hele peloton om te horen wat er precies is voorgevallen en om iedereen de mogelijkheid te bieden om te spuien wat hem (of haar) dwars zit. Vervolgens worden er subgroepjes gevormd, waarbij de directe betrokkenen bij elkaar worden gezet. In dit geval zetten we het kader, de chauffeurs van de eerste voertuigen (de meest betrokkenen) en de rest van het peloton in drie groepjes apart om de evaluatie te vergemakkelijken. In die gesprekken wordt dan dieper ingegaan op de ervaringen en emoties van de aanwezigen. Soms wordt een aantal dagen na zo'n gesprek nog eens stil gestaan bij de gebeurtenis om te kijken

hoe het intussen met iedereen gaat. De bedoeling is dus het stimuleren van de verwerking en het voorkomen dat mensen er al te gemakkelijk overheen stappen. Laten we duidelijk stellen dat we er niet vanuit gaan dat iedereen er een 'trauma' aan overhoudt. En we willen ook beslist geen problemen aanpraten. We zijn heel blij dat het 3e peloton ons en de engeltjes (die hen wederom hebben beschermd) in een brief hebben bedankt. Hopelijk laat de rotatie van deze laatsten nog heel lang op zich wachten.

De chauffeurs

Helaas wordt ons peloton op 4 oktober weer onder vuur genomen. Ditmaal in Gorni Vakuf waar maar liefst zes banden lek worden geschoten. Zou 'banden schieten' een nieuwe sport zijn geworden bij de 'locals'? Ook nu geen persoonlijke ongelukken. Gezien de omstandigheden mag dit een wonder heten. Weer staan de hulpverleners klaar. Maar deze keer hebben we geen behoefte aan hen. Het sociale team heeft er begrip voor en keert weer terug naar de staf.

Onder het genot van koffie, praten (van links naar rechts) Hofsteenge, Van Driest, Hendrix en Sendar over het gebeuren

Om de verdere gevolgen van het noodlottige ongeval waarbij sergeant Martens omkwam zo veel mogelijk binnen de perken te houden hebben veel mensen zich ingespannen. Op deze plaats een woord van dank aan UNMO Kap R. van Putten die het helitransport voor de gewonden heeft geregeld, de Canadese arts Malo en de medische post van de Argentijnse bataljon die de eerste hulp hebben verleend en alle anderen die bij de opvang van gewonden en het personeel van met name HQ sector West een rol hebben gespeeld.